



# **NARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSKIEGO POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO**



## **POWSTAŃCY ZWIĄZANI Z GMINĄ KOŁACZKOWO**



# Ignacy Wietrzyński



Urodził się 1.02.1892 w Kaczanowie (pow. wrzesiński) jako syn kowala Antoniego i Marcjanny Niedzielskiej. Ukończył 5 klas szkoły powszechnej w Kaczanowie, a następnie gimnazjum w Lesznie, gdzie zdobył zawód technika melioranta.

Od 1912 odbywał służbę w armii pruskiej, kończąc ją w stopniu sierżanta. Był żołnierzem wojny 1914-1918.

Od 1918 mieszkał w **Borzykowie**. W okresie listopad-grudzień 1918 był organizatorem i dowódcą borzykowskiej kompanii Straży i Bezpieczeństwa. W okresie walk zbrojnych dowodził 2 kompanią batalionu wrzesińskiego. Dnia 31.12.1918 r. brał udział w walce o Zdziechowę pod Gnieznem, gdzie kwaterował sztab pułku i batalion piechoty. Przyczynił się w dużej mierze do zwycięstwa powstańców, gdyż zaszedł z 2 plutonami na tyły Niemców między Zdziechową i Mączniki, przecinając całkowicie łączność między piechotą w Zdziechowej a kawalerią i artylerią w Mącznikach. 8 stycznia 1919 został bardzo ciężko ranny pod Szubinem i nawet uznany za poległego. W maju 1919 uciekł z niewoli niemieckiej.

W 1923 przeniósł się do Wejherowa, gdzie pracował w Urzędzie Morskim i Rybackim, a następnie przeprowadził się do Gdyni (Oksywie), gdzie został zatrudniony przy budowie morskiej bazy wojennej.

Na początku wojny W 1939 odesłał rodzinę do Wrześni, a sam jako porucznik walczył w II Morskim Pułku Strzelców na Oksywiu pod dowództwem płk. Dąbka. Do 1945 przebywał w obozach jenieckich w Prenzlau, Neubrandenburgu, Gross Born i Kerkoff.

Po wyzwoleniu wrócił do Gdyni nadzorował budowę koszar w Kwatermistrzostwie Marynarki Wojennej w Gdyni. W latach 1947-1951 pracował w Urzędzie Morskim w Gdyni, gdzie nadzorował urządzenia portowo-nawigacyjne, a następnie został skierowany do Przedsiębiorstwa Budowy Urządzeń Chłodniczych w Gdyni. Kierował budową wielkich chłodni na całym Wybrzeżu. W 1957 przeszedł na emeryturę.

Był aktywnym działaczem kombatanckim i autorem wspomnień powstańczych.

Żonaty ze Stanisławą Michalak, miał z nią troje dzieci: Zdzisława, Stefanię i Wiesława. W 1947 ożenił się z Eleonorą Romińską.

Zmarł 2 listopada 1980 w Pelplinie i został pochowany w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Witomińskim w Gdyni z pełnym ceremoniałem wojskowym.

Odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Niepodległości, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, Uchwałą Rady Państwa nr: 12.28-0.976 z dnia 1957-12-28



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>



# Michał Andrzejewski

Urodził się 30.08.1894 w **Gorazdowie** jako syn Michała i Marianny z d. Niezgódka. Był mieszkańcem Wrześni.

Przystąpił do oddziałów powstańczych i brał udział w walkach w Szubinie, Żninie, Rynarzewie i Łabiszynie. Od stycznia 1919 był żołnierzem kompanii ciężkich karabinów maszynowych Ignacego Trawińskiego.

Po powstaniu pracował jako dróżnik kolejowy, podobnie jak po 1945.

W 1958 został awansowany do stopnia porucznika.

Był żonaty z Katarzyną z domu Jaworską i miał pięcioro dzieci: Janinę, Florianą, Leona, Edmunda i Stanisława.

Zmarł 25 października 1972 i został pochowany na cmentarzu komunalnym we Wrześni. Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym.



# Antoni Bogucki

Urodził się 14.06.1898 we **Wszemborzu**. Jego rodzicami byli Franciszek Bogucki i Antonina z d. Wawrzyniak.

W powstaniu walczył jako szeregowy, 3 Kompanii 1 Batalionu 5 Pułku Strzelców Wielkopolskich. Poległ w Tarkowie 05.04.1919.

Został pochowany we Wszemborzu.







# Karol Bednarowicz



Urodził się 08.05.1897 w **Gorazdowie** jako syn Józefa i Jadwigi  
z d. Mańkowskiej.

Brał czynny udział w Powstaniu Wlkp. z bronią w ręku w okresie od 02.01.1919  
do 20.02.1919 w 1 Kompanii Poznańskiej pod dowództwem Władysława Barczaka  
i brał czynny udział przy przy oswobodzeniu Żnina, Szubina, Paterka. Od dnia  
21.02.1919 do dnia 13.09.1921 służył w W.P., a 13.09.1921 został zdemobilizowany.  
Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym - uchwałą Rady Państwa  
nr: 12.06-0.951 z dnia 1957-12-06.

Uchwałą RP W 38/74 mianowany na podporucznika.

Zmarł 09.09.1981 w Śremie. Spoczywa na cmentarzu parafialnym  
w Dolsku.



# Antoni Cnotliwy

Urodził się 16.02.1888 w **Bieganowie** jako syn Michała i Katarzyny  
z d. Grabarczyk.

Dnia 29.12.1918 wstąpił ochotniczo do oddziału powstańczego we Wrześni. Brał czynny  
udział w rozbrajaniu Grenzschatzu w Wrześni. Walczył  
w bitwach pod Zdziechową i o KłECKO pod dowództwem  
porucznika Nowaka.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym,  
Uchwałą Rady Państwa nr: 11.13-0.915 z dnia 1958-11-13.

Zmarł 23.10.1960 w Ostrzeszowie.





# Andrzej Bruczyński



Urodził się 16.11.1893 r. w **Sokolnikach** jako syn robotnika Jana i Katarzyny z domu Wojciechowskiej.

W 1906 roku brał udział w strajku dzieci szkolnych we Wrześni. W drugim roku wojny jako absolwent średniej szkoły technicznej został wcielony do lotnictwa. Służył jako mechanik.

Jesienią 1918 roku został ranny.

Brał udział w Powstaniu Wlkp. od 27.12.1918 r. do 5.01.1919 r. w składzie kompanii wrzesińskiej. Uczestniczył przy rozbrajaniu we wrzesińskich koszarach niemieckich żołnierzy Infanterie-Regiment Graf Kirchbach

(1. Niederschlesisches) nr 46. Na rozkaz por. Hulewicza w dniu 5.01.1919 r. został wraz z zebranymi przez siebie ochotnikami wysłany do Naczelnej Komendy w Warszawie i przydzielony do 11 Eskadry Lotniczej w Warszawie.

Następnie był szefem mechaników w II Wielkopolskiej Eskadrze Myśliwskiej. Później służył w Poznaniu w 3. Pułku Lotniczym.

W styczniu 1922 r. w Gnieźnie ożenił się z wdową Antoniną Światlakową z d. Wesołowską (1895 – 1984).

Do wybuchu II wojny światowej był kontrolerem technicznym i instruktorem w Wytwórni Silników nr 1 w Państwowych Zakładach Lotniczych (PZL WS1) na Okęciu w Warszawie.

Uczestniczył w kampanii wrześniowej. W czasie okupacji działał w konspiracji. Był odpowiedzialny za zdobycie dla Armii Krajowej mapy lotnisk i lądowisk na terenie Niemiec i okupowanych państw. Zwerbował do współpracy osobistą sekretarkę jednego z niemieckich kierowników zakładów lotniczych na Okęciu, przejętych przez okupanta. W sierpniu 1942 roku został aresztowany przez Gestapo i osadzony na Pawiaku. Pełnił funkcję tłumacza V oddziału, działał w konspiracji więziennej.

Z Pawiaka został 28.04.1943 wywieziony do obozu koncentracyjnego Auschwitz (nr więźnia 119199). Następnie przeniesiony do KL Gross-Rosen.

Po wojnie nie dostał pracy w lotnictwie. Pracował w spółdzielczości.

Zmarł w dniu 28.01.1977 r. i został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 01.24-0.26 z dnia 24.01.1958 r.



## **ks. Władysław Cichowski**



Urodził się w dniu 4.06.1879 r. w Kromolicach powiat Koźmin jako syn Jakuba i Anieli z domu Dębowskiej. W 1903 r. zdał maturę w Królewskim Katolickim Gimnazjum we Wrocławiu (St.-Matthias-Gymnasium in Breslau). W latach 1903-1906 studiował w seminariach duchownych w Poznaniu i Gnieźnie. W dniu 10.02.1907 r. przyjął święcenia kapłańskie z rąk biskupa Edwarda Likowskiego i został mianowany wikariuszem w Komornikach. Jego służba Bogu przedstawiała się następująco:

- od 1.03.1907 do 1909 był wikariuszem w Komornikach,
- od 1909 do 30.09.1910 był wikariuszem w Łodzi koło Stęszewa,
- od 01.10.1910 – 15.10.1915 był wikariuszem w Biezdrowie powiat Szamotuły,
- od 16.10.1915 był I wikariuszem w parafii pod wezwaniem Bożego Ciała w Poznaniu,
- w latach 1919 – 1921 był administratorem kościoła garnizonowego w Poznaniu,
- i w końcu od 1.10.1921 r. do chwili aresztowania w styczniu 1940 r. był administratorem
- i proboszczem w Sokolnikach.

W 1919 roku został kapelanem 8. Pułku Strzelców Wlkp. 17. Dywizji Piechoty i awansował na stopień majora. Do 1921 r. służył w składzie dywizji na wschodzie podczas wojny polsko-bolszewickiej, a następnie odszedł z wojska. Dnia

1 października 1921 r. został komendantem parafii św. Jakuba Apostoła w Sokolnikach. Kościół parafialny, drewniany będąc w zasadzie w ruinie, wymagał natychmiastowej interwencji.

Neobarokowy projekt nowego kościoła został zatwierdzony 5.07.1924 r. a dzięki subwencji państwowej w 1925 r. dokonano rozbiórki starego kościoła i 14.06.1925 r. ks. Józef Poturalski (1849 – 1928), proboszcz Winnej Góry dokonał poświęcenia kamienia węgielnego. Poświęcenie kościoła, którego dokonał Władysław Cichowski w asyście kleryka księdza Jana Czerniaka, późniejszego biskupa 22.12.1929 r., a 28.08.1932 r. ks. kardynał Hlond przeprowadził konsekrację świątyni. Później ksiądz Władysław Cichowski przebudował plebanię oraz powiększył i poświęcił cmentarz uporządkował teren wokół kościoła i plebanii.





6 lutego 1932 roku w 25 rocznicę kapłaństwa został Radcą Duchownym.

17 lipca 1933 roku ks. Władysław Cichowski jako dotychczasowy administrator otrzymał instytucję kanoniczną jako **proboszcz parafii sokolnickiej**, a wprowadzenia dokonał ks. dziekan Albin Wnuk.

Wybitnie działał na niwie społecznej. Był wicepatronem Katolickiego Towarzystwa Robotników Polskich w Komornikach i Biezdrowie. W Sokolnikach powołał Stowarzyszenie Włościanek, Kółko Rolnicze, działał na rzecz spółdzielczości mleczarskiej i rozwoju szkolnictwa. Ksiądz wiele swej uwagi poświęcał młodzieży biorąc udział w zebraniach Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży. Założył Akcję Katolicką i Stowarzyszenie Św. Wincentego a Paulo, aby otoczyć szczególną troską ubogich i opuszczonych. Popierał budowę dróg, to z inicjatywy księdza połączono szosą Sokolniki z Borkowem i Szamarzewem, jak również planował budowę domu parafialnego.

Aresztowany przez Niemców wraz z 30 mieszkańcami Sokolnik 8.09.1939 r. w odwecie za mord na miejscowej społeczności niemieckiej. Więziony początkowo we Wrześni, a następnie w Forcie VII w Poznaniu. Po przesłuchaniach został zwolniony z aresztu. Przebywał w domu Józefa Żychlińskiego, właściciela majątku w Gorazdowie. Mimo że odradzano mu, powrócił do Sokolnik, do parafian. Został ponownie aresztowany, wywieziony do Wrześni i dalej do Poznania do Fortu VII. 26.04.1940 przewieziony do obozu koncentracyjnego Dachau (numer obozowy 5364). Stamtąd 6.06.1940 r. został przetransportowany do obozu koncentracyjnego Mauthausen-Gusen, gdzie niewolniczo pracował w kamieniołomach i gdzie zmarł wskutek choroby i osłabienia organizmu w dniu 4.08.1940 r. około godziny 19.00.

Dzięki staraniom Zofii Żychlińskiej, właścicielki Gorazdowa, prochy sprowadzono do Poznania

i pochowano na cmentarzu Bożego Ciała. Po zakończeniu II wojny, 5.11.1946 r. przeniesiono prochy na cmentarz w Sokolnikach, gdzie pochowano prochy księdza w obecności rzeszy wiernych.





## Józef Cnotliwy



Józef Cnotliwy (1888 - ) Urodził się 16.02.1888 w **Bieganowie** jako syn Michała i Katarzyny z d. Grabarczyk. Walczył z bronią w rękę w Powstaniu Wielkopolskim w okresie od dnia 31 grudnia 1918 r. do dnia 18 lutego 1919 r. Dnia 31 grudnia 1918 r. wstąpił do oddziału powstańczego na terenie miasta Ostrowa, gdzie brał czynny udział przy oswobodzaniu miasta, a mianowicie dworca, koszar, poczty, starostwa - pod dowództwem por. Hoffmanna i Maksymiliana Myka.

Następnie przydzielono go do Szczypiorna do pilnowania jeńców niemieckich, a następnie do Poznania do Obrony Krajowej gdzie przebywał do 1 listopada 1919 r.

Wstąpił do Związku Weteranów Powstań Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej 10.03.1936 r. Zweryfikowany jako powstaniec 04.06.1939 r. (nr 6136).

Był kolejarzem. Mieszkał w Ostrowie Wielkopolskim.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym,

Uchwała Rady Państwa nr: 03.15-0.79 z dnia 1958-03-15.



## Jan Jankowiak



Urodził się 19.05.1896 w **Kołaczkowie** jako syn Franciszka i Konstancji Najdor.

Zweryfikowany powstaniec wielkopolski (weryfikacja nr 8775 z dnia 06.02.1934 r.).

W 1938 r. starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono.

Mieszkał w Bydgoszczy.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>





# Walerian Czerniak



Urodził się 19.03.1896 r. w **Sokolnikach** jako syn Wawrzyna i Franciszki z domu Paszkiewicz.

Brał udział w Powstaniu Wlkp. Po wybuchu Powstania Wlkp. rozbrajał niemieckich osadników i żołnierzy w rejonie Sokolnik w powiecie wrzesińskim, a następnie przystąpił jako ochotnik do kawalerii powstańczej w Gnieźnie 3. Pułk Ułanów Wielkopolskich (późniejszy 17 Pułk Ułanów). Brał udział w akcji bojowej przeciw Niemcom na północnym odcinku frontu wielkopolskiego. Uczestniczył w wypadach na placówki niemieckie na kierunku Bydgoszcz – Toruń i Koronowo.

Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Pozostał w Wojsku Polskim do 31.12.1929. Z dniem 1.01.1930 ze względu na stan zdrowia przeszedł w stan spoczynku.

Został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari nr 4082.

W 1921 w Sokolnikach zawarł związek małżeński z Marią Zamiar.

W związku urodziły się dzieci: Halina (1923), Zbigniew (1925), Barbara (1930). W 1938 roku mieszkał w Koźminie. Był kierownikiem mleczarni. W okresie okupacji hitlerowskiej był kilkakrotnie więziony i wysiedlony. Uczestnik Powstania Warszawskiego w 1944 r. Z niewoli uratował się ucieczką.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwała Rady Państwa nr 11.04-0.898 z dnia 4.11.1958 r.

Zmarł 17.05.1972 w Koźminie i pochowany został na miejscowym cmentarzu parafialnym.



# Jan Dębicki



Urodził się 31 grudnia 1897 roku w **Borzykowie**  
jako syn Wawrzyna i Katarzyny Baranowskiej.

W 1914 został powołany na ćwiczenia w Gorzycach k. Miłostawia i wysłany na front. Walczył w Rumunii, a następnie został przerzucony na front francuski, gdzie miał przydział strzelca wyborowego.

Odniósł poważne rany i był poddany leczeniu szpitalnemu.

Został ujęty przez Prusaków jako dezterter i tylko dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności uniknął rozstrzelania.

We Wrześni zgłosił się ochotniczo do batalionu powstańczego i brał udział w walkach na froncie północnym.

Po powstaniu walczył w wojnie polsko-bolszewickiej.

Na początku kampanii wrześniowej odmówiono mu rejestracji w Wojskowej Komendzie Uzuppełnień w Gnieźnie z powodu braku umundurowania i broni. W czasie okupacji pracował w Urzędzie Stanu Cywilnego w Borzykowie, a po wyzwoleniu prowadził gospodarstwo rolne.

Był członkiem rządu Banku Spółdzielczego oraz pełnił funkcję ławnika sądowego.

Żonaty ze Stanisławą Pietrygą, miał z nią sześcioro dzieci: Zygmunta, Marię, Teresę, Edwarda, Stanisława i Florentynę.

Żona oraz dwoje dzieci zmarli w 1945 r. w wyniku zatrucia grzybami, które były silnie skażone fosforem po wybuchu bomby lotniczej.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym,

Uchwała Rady Państwa nr: 12.31-0.1064 z dnia 1958-12-31.

Zmarł w Borzykowie i został pochowany 24 grudnia 1972 na Cmentarzu Parafialnym w Kołaczku.





# Kazimierz Dębicki



Urodził się w dniu 1.03.1877 r. w **Borzykowie** jako syn Andrzeja i Agnieszki z domu Nowak.

Podczas I wojny światowej wcielony do Armii Niemieckiej służył w 4. Kompanii Landsturm-Bataillon I, Schroda (później nazwana V. 17). Podczas bitwy w lutym 1915 r. dostał się do niewoli. Z niewoli rosyjskiej powrócił w 1918 r.

Brat udział w Powstaniu Wlkp. służąc w Kompanii Miłosławskiej wchodzącej w skład Batalionu Wrzesińskiego od 28.12.1918 r. Brat udział w zdobyciu ciężkich karabinów maszynowych wyprowadzonych z wrzesińskich koszar i wywiezienie ich do Miłosławia. Walczył do końca Powstania Wlkp. w potyczkach na froncie północnym: od Zdziechowy, pod Szubinem, a następnie na odcinku Żnin – Inowrocław. W czasie działań bojowych stanowił przykład dla młodszych swoich współtowarzyszy we wzorowym spełnianiu swych obowiązków żołnierskich. Udział w powstaniu udokumentował należycie książeczką wojskową i jest ogólnie znany wśród obecnie żyjących współobywateli z tego okresu. Zdemobilizowany w stopniu szeregowca.

Z zawodu był kolejarzem. Mieszkał w Miłosławiu.

Został zweryfikowany przez Zarząd Główny Związku Powstańców Wlkp. w dniu 28.11.1935 pod nr 17413. W 1939 r. należał do Koła Miłosław Związku Powstańców Wlkp.

Zmarł w dniu 19.01.1961 r. w Miłosławiu.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 08.01-0.716 z dnia 1.08.1958 r.





# Wacław Dłużyński



Urodził się w dniu 11.09.1896 r. w Wiktorowie (pow. Środa) jako syn Stanisława i Teodozji z d. Cyrulewskiej.

Do szkoły uczęszczał w **Bieganowie**. Tam też pracował jako robotnik rolny do 1915 r.

W marcu 1915 r. został powołany do armii niemieckiej.

W dniu 28.12.1918 wstąpił do luźnych oddziałów powstańczych tworzących się na terenie powiatu średzkiego. W okresie od 12. XI. 1918 do 31.11. 1919 służył

w 1. Kompanii Wrzesińskiej pod komendą sierż. sztabowego Jana Bartkowiaka.

W jej składzie brał udział w działaniach bojowych na froncie północnym podczas drugiej bitwy o Szubin 11.01.1919 r. i związanych z tą bitwą późniejszych działaniach bojowych na linii Noteci.

Podczas organizowania oddziałów regularnych zostaje przydzielony do 1. Pułku Strzelców Wielkopolskich (późniejszego 55. Pułku Piechoty). Zdemobilizowany w stopniu szeregowca.

Udział w Powstaniu Wlkp. do 20.02.1919 udokumentowany należycie zaświadczeniami bezpośrednio przełożonych. Zweryfikowany jako powstaniec wielkopolski w dniu 19.10.1934 r. przez Związek Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu pod numerem 11498. Członek Związku Bojowników o Wolność i Demokrację od 30.05.1952 r.

Mieszkał przed wojną w Bieganowie. W 1939 r. przeprowadził się do Wrześni i mieszkał przy ul. Świata Pracy. W grudniu 19139 r. został wraz z rodziną wysiedlony do Radomia. Po wojnie pracował w Państwowym Ośrodku Maszynowym, cukrowni, Kolejowym Przedsiębiorstwie Przetładunkowym, Wydziale Gospodarki Komunalnej a następnie w Spółdzielni Pracy „Transped”.

W 1922 r. zawarł związek małżeński ze Stanisławą Gromadzińską (1891-1970).

Awansowany na stopień podporucznika uchwałą numer W 38/74.

Zmarł w dniu 9.09.1982 r. i został pochowany na cmentarzu komunalnym we Wrześni.

Odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski nadanym w dniu 10.01.1970 r., Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 01.24-0.25 z dnia 1958-01-24



## Leon Figiel



Urodził się 6.04.1898 r. w **Sokolnikach** jako syn robotnika Michała i Leokadii z domu Mąkowskiej.

Brał udział w Powstaniu Wlkp. w dniach od 27.12.1918 r. do 18.02.1919 r. pod dowództwem por. Wiewiórowskiego i por. Nowaka. Walczył we Wrześni, Witkowie, Rynarzewie i okolicach Szubina. Zwolniony dnia 18.02.1919 w stopniu st. szeregowca.

Pracował jako wartownik cywilny. Mieszkał w Poznaniu przy ul. Św. Wojciech.

Żonaty z Agnieszką (1904 – 1987).

Zweryfikowany przez ZPW w dniu 20.12.1934 pod nr 13171. Należał do Koła Śródmieście im. gen. Kazimierza Grudzielskiego w Poznaniu Związku Powstańców Wielkopolskich.

Zmarł 10.12.1958 r. Spoczywa w Poznaniu na cmentarzu parafialnym przy ul. Bluszczowej.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 11.04-0.899 z dnia 4.11.1958 r.



## Jan Frąckowiak



Urodził się 4.06.1898 r. w **Sokolnikach** jako syn Mikołaja i Józefy z domu Piechowiak.

Podczas I wojny światowej powołany do Armii Niemieckiej, został ciężko ranny w 1917 r.

Brał udział w Powstaniu Wlkp. W dniu 27.12.1918 r. wstąpił ochotniczo do 1 Kompanii Batalionu Średzkiego pod dowództwem Borysiaka i brał udział w zdobyciu lotniska w podpoznańskiej Ławicy.

Zmarł w Poznaniu i został pochowany w dniu 12.11.1983 r. na cmentarzu junikowskim.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 11.04-0.899 z dnia 4.11.1958 r.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>





# Jan Filipiak



Urodził się 17.12.1891 r. na Janowie (obecnie Zieliniec) jako syn Andrzeja i Franciszki z domu Twardej. Mieszkał w **Zielińcu**.

Podczas I wojny światowej walczył jako pionier (saper) w 2 Kompanii Polnej I Pionier-Bataillon nr 11 wchodzący w skład 38 Feldartillerie Brigade, która wchodziła z kolei w skład 38 Infanterie Division (dywizji piechoty).  
W krótkim okresie został dwukrotnie lekko ranny.

Wstępuje w szeregi powstańcze po rozpoczęciu pierwszych walk o wolność wielkopolskiej ziemi. Brał udział w głośnej bitwie o Szubin oraz w próbie wysadzenia niemieckiego pociągu pancernego jako sierżant Pierwszego Wielkopolskiego Batalionu Saperów. Najprawdopodobniej próba odbicia pociągu z niemiecką amunicją miała miejsce w okolicach Rynarzewa. Jan został tam postrzelony przez niemieckiego żołnierza. Umarł 10 lutego 1919 r. (poniedziałek) w szpitalu w Szubinie, kilka dni po postrzale.

Ciało Jana Filipiaka zostało przewiezione do Wrześni. Tam nastąpiła identyfikacja zwłok przez ojca – Andrzeja Filipiaka. Miejsce pochówku nie było jednoznacznie nakreślone. Jan Filipiak spoczął na cmentarzu parafii, w której urodził się i mieszkał.

Pogrzeb odbył się po 11 dniach od śmierci. Uroczystość miała charakter państwowy. W pogrzebie uczestniczyło wojsko. Oddane zostały salwy honorowe, a na niebie nad cmentarzem w tym dniu pojawiły się wojskowe samoloty.





# Stanisław Formanowicz



Urodził się 11 kwietnia w Krobi jako syn Jana Nepomucena i Seweryny Urbańskiej.

Po ukończeniu szkoły powszechnej pracował w rolnictwie. W 1914 został zmobilizowany do armii pruskiej jako żołnierz 1 Zachodniopruskiego Regimentu Grenadierów.

Służył w kompanii moździerzy (miotaczy min).

Brat udział w kampanii pod Verdun. Pruskie źródła wojenne wymieniają jego osobę jako przykład szaleńczej odwagi w walce wręcz (unieszkodliwił w akcji bezpośredniej gniazdo karabinu maszynowego). Odniósł rany i leczył się w szpitalu w Marienbad Polzin.

Pod koniec 1918 przedostał się do Krobi i zgłosił się ochotniczo do tamtejszej kompanii powstańczej. 27 stycznia 1919 został ranny w walkach pod Kąkolewem.

W latach 20 osiedlił się na stałe w **Borzykowie** i przez szereg lat

pełnił funkcję wójta gminy Kołaczkowo, uzyskując wysokie uznanie społeczności lokalnej za całokształt działalności zawodowej i społecznej.

Był żonaty z Kazimierą Warczygłową i miał z nią syna Jana Stanisława.

Zmarł 30 stycznia 1965 w Borzykowie i został pochowany na cmentarzu w Kołaczkowie.



## Ludwik Gawlak

Urodził się 16.08.1898 r. w **Sokolnikach** jako syn robotnika  
Jana i Michaliny z domu Szulczewskiej.

Służąc w Armii Niemieckiej, podczas I wojny światowej, został ranny w 1917 r.

Brat udział w Powstaniu Wlkp. od dnia 28.12.1918 r. jako ochotnik  
w walkach powstańczych we Wrześni i Zdziechowej pod dowództwem Wietrzyńskiego  
i Dondajewskiego oraz Zientka. Zdemobilizowany  
w stopniu ogniomistrza.

Zamieszkał w Bydgoszczy, przy ul. Nowodworskiej.

Zweryfikowany przez Związek Powstańców Wlkp. w dniu 10.01.1935 r.  
pod nr 13945.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą  
Rady Państwa nr 01.17-0.19 z dnia 17.01.1958 r.



## Jan Koralewski

Urodził się 09.05.1898 w **Kołaczkowie** jako syn Józefa i Katarzyny  
z d. Twardowskiej.

Brat udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja Akt Powstańców Wielkopolskich  
(I.487.16534) w stopniu kaprała

Zmarł 01.04.1960 r. we Wszemborzu.





# Czesław Gulczyński



Urodził się 9.06.1899 r. w Skarboszewie jako syn rolnika Józefa i Marcjanny Rewers.

Podczas I wojny światowej w 1918 r. został ciężko ranny. Po jej zakończeniu zgłosił się ochotniczo do Kompanii Strzałkowskiej. Zdemobilizowany w stopniu szeregowca. Z zawodu był rolnikiem.

Zamieszkał w **Łagiewkach** pod Kołaczkowem, gdzie prowadził gospodarstwo rolne. Był współzałożycielem Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Borzykowie i członkiem jej zarządu. należał także do czołowych postaci miejscowego kółka rolniczego.

W dniu 12.07.1936 r., jako zweryfikowany na uroczystości w Borzykowie otrzymał dyplom weterana.

Żonaty był z Heleną Pohl. Z tego związku urodziło się pięcioro dzieci: Irena, Joanna, Bronisław, Władysław i Zofia.

Zweryfikowany przez Związek Powstańców Wielkopolskich w dniu 31.01.1936 pod nr 17870. Członek koła Borzykowo Związku Weteranów Powstań Narodowych od 10.12.1936 r.

Zmarł w dniu 24.01.1981 r. we Wrześni i został pochowany na cmentarzu w Kołaczku.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>





# Franciszek Jankowiak



Urodził się 17.07.1897 w **Kołaczkowie** jako syn Stanisława i Marianny Rychlińskiej.

W 1916 roku powołany do armii niemieckiej. W dniu 10.2.1919r. wstąpił jako ochotnik do średniego batalionu i brał udział w walkach z bronią w ręku pod Kowalewkiem, Paterkiem, Nakłem i Chodzieżą. Po zakończeniu powstania służył w 62 pp do dnia 16.7.1921 r.

W okresie międzywojennym pracował jako robotnik do 1928 r., wtedy to otrzymał działkę z reformy rolnej, którą gospodarzył do 1942r., tj. do czasu wysiedlenia. Po wyzwoleniu powrócił na swoje gospodarstwo. Franciszek Jankowiak był żonaty; miał dwóch synów Mariana i Alfonsa.

Zweryfikowany powstaniec wielkopolski (nr 17847 z dnia 30.01.1936).  
Od 1973 członek ZBoWiD Koło Września.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym,  
Uchwała Rady Państwa nr: 12.19-0.2364 z dnia 1974-12-18 oraz Krzyżem Kawalerskim  
Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarł w Kołaczkowie 14.08.1979 r. i został pochowany na tamtejszym cmentarzu.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>



# Franciszek Jerzak



Urodził się 25 marca w **Bieganowie** (pow. wrzesiński) jako syn Jana i Katarzyny Łyskawy. Był uczniem szkoły powszechnej w Bieganowie i w 1902 brał udział w strajku szkolnym. Kontynuował naukę w Szkole Rolniczej we Wrześni.

Od 1908 odbywał służbę wojskową w Torgau jako kawalerzysta, a po jej ukończeniu studiował rolnictwo w Halle. Prowadził własne gospodarstwo rolne w Popowie Starym (pow. wolsztyński). W 1914 został zmobilizowany i walczył na froncie francuskim (Verdun, Ypres, Dunkierka i in.). W grudniu 1918 zgłosił się ochotniczo do oddziału powstańczego i walczył w rejonie Leszna, Osiecznej-Kąkolewa i Lipia Nowego pod dowództwem Franciszka Bryzy.

W 1920 brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej.

W okresie okupacji został wysiedlony do Generalnego Gubernatorstwa.

Po wyzwoleniu pracował na kierowniczych stanowiskach na Ziemiach Odzyskanych (Państwowe Nieruchomości Ziemskie).

Był intensywnie inwigilowany przez Urząd Bezpieczeństwa i przez pół roku więziono go w Słupsku. Po 1956 zamieszkał w Skokach (pow. wągrowiecki).

Był żonaty z Wiktorią Gromadzińską i miał z nią córkę Teresę oraz syna Tadeusza. Zmarł 11 sierpnia 1962 i został pochowany w Skokach.



# Józef Jędraszak

Urodził się 28.01.1896 r. w **Sokolnikach** jako syn Ryszarda i Rozalii z domu Jakubowskiej.

Wcielony do armii pruskiej w 1915 r. po powrocie z I wojny światowej wstąpił ochotniczo do Straży Ludowej na terenie Nekli, a od 10 lutego 1919 r. brał udział w Powstaniu Wielkopolskim w okolicach Kcyni, Szubina i nad Notecią, w składzie Kompanii Średzkiej.

W latach 1919-1939 pełnił służbę w Wojsku Polskim jako podoficer zawodowy we Włodzimierzu Wołyńskim.

Brał czynny udział w kampanii wrześniowej 1939 r. w grupie gen. Kleeberga.

Po kampanii wrześniowej wrócił do Wrześni. Pracował dorywczo jako pracownik fizyczny. Po wojnie pracował we wrzesińskim POM-ie. Od 1959 r. na rencie inwalidzkiej.

Był żonaty z Franciszką Grzyl (1899 – 1980).

Zmarł 27.12.1966 r. i został pochowany na wrzesińskim cmentarzu.  
Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 12.31-0.1064 z dnia 31.12.1958 r.





# Stefan Kołtoniak



Urodził się 13.07.1897 r. w Żabnie (powiat śremski) jako syn Antoniego i Marianny Gimzickiej.

Na początku wielkiej wojny został wcielony do armii pruskiej i walczył na froncie zachodnim.

W czasie wybuchu powstania znalazł się w Wielkopolsce. Brał udział w walkach ulicznych w Poznaniu, a następnie wrócił do rodziców do Żabna i wstąpił ochotniczo do tworzących się w Śremie oddziałów powstańczych. Z kompanią dolską pod dowództwem Tomasza Paula brał udział w walkach od Rawiczem, Miejską Górką, Sarnową.

W okresie międzywojennym mieszkał we **Wszemborzu** (powiat wrzesiński, gdzie objął gospodarstwo poniemieckie). Prowadził je do końca życia.

w 1938 r. został odznaczony Medalem Niepodległości. Należał do Związku Powstańców Wielkopolskich Koło Borzykowo. Od 1958 r. członek ZBoWiD Koło Borzykowo.

Był żonaty z Marią Kaszubą i miał z nią troje dzieci: Stanisława, Czesława i Wandę.

Należał do PSL. Był prezesem Koła Rolniczego w Borzykowie.

Zmarł w 06.08.1965 roku we Wszemborzu i tam został pochowany.



# Jan Kołodziejski



Urodzony 29 listopada w **Grabowie Królewskim**. Był z zawodu cieślą i mieszkał w **Gorazdowie**.

Walczył jako ochotnik w powstaniu wielkopolskim oraz wojnie polsko-bolszewickiej. Jego specjalnością była budowa kościołów (Sokolniki, Wszembórz, Samarzewo i in.).

Szczęśliwie uniknął rozstrzelania przez gestapo w 1939 w Sokolnikach, gdzie doszło do poważnych konfliktów narodowościowych.

W 1946 doznał, według własnego przekonania, cudownego ozdrowienia po wypadku przy pracy, wskutek czego poświęcił się bez reszty budownictwu sakralnemu i przekazywaniu darów na rzecz Kościoła.

W Krakowie przedstawiono go papieżowi Janowi Pawłowi II, a w czasie wizyty Ojca św. w Poznaniu wręczył mu w darze obraz bł. Urszuli Ledóchowskiej.

Ostatnie lata życia spędził w Licheniu, gdzie był doradcą budowlanym i przewodnikiem wycieczek.

Był żonaty z Salomea Czerniak. Zmarł w Słupcy 03.05.1987 i został pochowany w Alei Zasłużonych w Licheniu.



# Walenty Kołodziejski

Urodził się 10.02.1899 r. w **Grabowie Królewskim**, powiat Września. Syn Feliksa i Marianny z domu Szymańskiej.

Szkołę powszechną ukończył w Grabowie (1905-1911), a następnie uczęszczał do szkoły rolniczej we Wrześni.

Uczestniczył w Powstaniu Wielkopolskim, oddział z Wrześni, a 8.02.1919 r. został wcielony do 15. Pułku Artylerii Wielkopolskiej (od 1920 r. pułk ten nosił nazwę 15. Pułku Artylerii Polowej Wielkopolskiej). Służbę w Wojsku Polskim zakończył 30.12.1921 r. Jego udział w Powstaniu Wielkopolskim został potwierdzony przez Zarząd Główny Związku Weteranów Powstań Narodowych R.P. 1914-1919 dyplomem nr 6136 i zarejestrowany w kartotece pod nr 15857, 8.03.1958 r. został odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym (leg. nr C-4900).

Po 1945 r. był członkiem Zarządu i Rady Nadzorczej w Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska oraz wieloletnim członkiem Miejskiej Rady Narodowej w Miasteczku Krajeńskim.

Związek małżeński zawarł 2.07.1930 r. w Poznaniu. Z żoną Seweryną (2.12.1902-25.03.1982) miał 3 dzieci: Piotra (4.05.1931-13.10.1965), Pawła (ur. 16.07.1932) i Kazimierza (ur. 1.03.1935).

Zmarł w Miasteczku Krajeńskim 28.09.1964 r. i został pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym. W 1982 r. obok męża spoczęła żona Seweryna. Grób zachował się do czasów współczesnych (2010).

Jego nazwisko znajduje się na tablicy pamiątkowej poświęconej powstańcom wielkopolskim w Miasteczku Krajeńskim.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>





# Franciszek Korecz



Urodził się 25.08.1898 w Nowej Wsi Królewskiej jako syn Antoniego i Franciszki z d. Wawrzyniak.

Był ochotnikiem wrzesińskiego batalionu powstańczego i brał udział w akcji pod Zdziechową oraz w dalszych walkach. Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej, za co pod koniec życia został udekorowany przez prezydenta Lecha Wałęsę. W latach 20. był ochotnikiem Wojska Polskiego i służył w jednostce lotniczej na poznańskiej Ławicy.

Ukończył kurs nauczycielski i przez krótki czas zajmował się pracą pedagogiczną. Od 1932 był mieszkańcem **Gałęzewic**, gdzie prowadził gospodarstwo rolne. Na początku okupacji został aresztowany przez hitlerowców, ale nie znaleziono dowodów na udział w powstaniu (zostały zniszczone przez rodzinę). Przybywał w więzieniu we Wrześni, skąd został zwolniony. W czasach stalinowskich był aresztowany i poddawany innym represjom za niewywiązywanie się z dostaw obowiązkowych.

Był żonaty z Sabiną Koszutką i miał dwóch synów: Zenona i Leszka.

Zmarł w 01.09.1991 i został pochowany na cmentarzu w Sokolnikach.



# Stanisław Korzeniewski

Szeregowy Batalionu Wrzesińskiego, poległ 11.04.1919 pod Szubinem.

Miał 21 lat.

Pochowany w **Kołaczkowie**.



# Jan Kozielczyk

Jan Kozielczyk urodził się 29.09.1898 w Niestabinie (pow. Śrem) jako syn Walentego i Marianny z d. Stachowiak.

Brał udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja Akt Powstańców Wielkopolskich I.487.16874). Stopień wojskowy – ułan.

Wstąpił do Związku Weteranów Powstań Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej – Koło Borzykowo 03.10.1936 r.

Zweryfikowany powstaniec z dnia 26.11.1936 (nr 20172).

W 1938 starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono.

W 1939 należał do Związku Powstańców Wielkopolskich – Koło Borzykowo.

Ożenił się z Agnieszką Górczyńską.

Zmarł 18.04.1973 w **Cieślach Małych**. Spoczywa na cmentarzu we Wszemborzu.





# Władysław Kozłowski



Urodził się 11.08.1898 r. w **Sokolnikach** jako syn rolnika Józefa i Małgorzaty z domu Radnieckiej.

Brał udział w Powstaniu Wlkp. od listopada 1918 r. w walkach pod Zdziechową, Witkowem, Inowrocławiem, Żninem, Rynarzewem i Szubinem.

Pod koniec lutego 1919 r. został przydzielony do 1. pac wlkp. Brał udział w walkach na linii Odolanów-Zduny-Krotoszyn. Zdemobilizowany został w 1921 r. w stopniu starszego ogniomistrza.

W latach 1921-1938 służył w straży celnej i granicznej.  
W 1935 r. starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono. Mieszkał wtedy w Starogardzie.

W roku 1938 objął w Sokolnikach gospodarstwo rolne po rodzicach.

W listopadzie 1939 r. został wysiedlony do GG.

W okresie II wojny w latach 1939 – 1945 brał udział w pracach konspiracyjnych AK, pełniąc funkcje łącznika. Po Powstaniu Warszawskim został wywieziony do ciężkiego obozu pracy w Wilhelmshagen (Berlin).

Po wyzwoleniu wrócił na gospodarstwo rolne do Sokolnik.

Zweryfikowany przez Związek Powstańców Wlkp. w dniu 10.10.1935 r. pod numerem 17055.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 12.31-0.1064 z dnia 31.12.1958 r.

Zmarł 07.03.1971 r. w Sokolnikach i spoczywa na miejscowym cmentarzu.





## Józef Królak

Urodził się 28.07.1877 r. w Przybysławiu jako syn Walentego i Marianny z d. Sobczyk.

Brał udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja Akt Powstańców Wielkopolskich I.487.17096) w stopniu szeregowca. Walczył pod Rawiczem, Sarnową i Zdunami. W 1906 r. zawarł związek małżeński z Marią Szymenderą. Miał troje dzieci: Stefana, Helenę i Zofię.

Zweryfikowany jako powstaniec dnia 20.12.1934 (nr 13306).

Członek Związku Weteranów Powstań Narodowych – Koło Żerków.

W 1938 roku starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono. Mieszkał wtedy w Żerkowie. Był listonoszem.

W 1939 był członkiem Związku Powstańców Wielkopolskich – Koło **Borzykowo**.



## Ignacy Łuczyk

Urodził się 26.07.1895 w **Budziłowie** jako syn Piotra i Józefy z d. Orzechowskiej.

Szeregowy Batalionu Wrzesińskiego. Ranny pod Zdziechową.

Zmarł w wyniku odniesionych ran 21.01.1919 w szpitalu wojskowym Gnieźnie.

Pochowany 26.01.1919 r. w Biechowie przy kościele.



## Franciszek Kupś



Urodził się 28.01.1899 w **Bielawach** (pow. wrzesiński)

jako syn Antoniego i Anny z d. Przybylskiej.

Brat udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja akt Powstańców Wielkopolskich I.487.17630). Walczył w Kompanii Wrzesińskiej.

Mieszkał w Chlebowie. W 1922 zawarł związek małżeński z wdową Antoniną Kaniewską z d. Walczak.

W 1939 roku należał do Związku Powstańców Wielkopolskich – Koło Miłośców. Mieszkał w Szczodrzejewie.



## Kazimierz Kupś

Urodził się 13.01.1872 we **Wszemborzu** jako syn Antoniego i Józefy z d. Tietzman.

W 1897 w Kostrzynie ożenił się z Magdaleną Kawską.

W okresie Powstania Wielkopolskiego był członkiem Straży Ludowej w Kostrzynie.

Zmarł w 1947 r. Spoczywa w Swarzędzu na cmentarzu przy ul. Poznańskiej.



## Stefan Leżała



Urodził się 23.08.1892 w **Cieślach Małych** jako syn Leona i Katarzyny z d. Trzybińskiej.

Brat czynny udział z bronią w rękę w oswobodzeniu Jarocina.

Później uczestniczył w walkach na odcinku Szubina i Zbąszynia,  
jako dowódca plutonu. W dniach od stycznia 1919 r. do kwietnia 1920 r.

Zdemobilizowany w stopniu sierżanta.

Od 16.01.1935 członek Związku Weteranów Powstań Narodowych Rzeczypospolitej  
Polskiej – Koło Janikowo (pow. Inowrocław).

Zweryfikowany powstaniec (nr 18863 z dnia 18.06.1936).

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, Uchwała Rady Państwa  
nr: 12.06-0.962 z dnia 1957-12-06.



## Stanisław Makowski



Urodził się 13.07.1897 w **Kołaczkowie** jako syn Antoniego i Franciszki z d. Wąlkowiak.

Brat udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja Akt Powstańców Wielkopolskich  
I.487.18859).

Z Batalionem Wrzesińskim brał udział w walkach pod Zdziechową, Szubinem, Żninem,  
Inowrocławiem, Nakłem, Rynarzewem, Paterkiem. Następnie został wcielony  
do 4. Pułku Strzelców Wielkopolskich, a później do 21. Pułku Ułanów. Brał udział  
w wojnie polsko-bolszewickiej. Odznaczony Krzyżem Walecznych (nr 14777).

Był funkcjonariuszem Straży Granicznej.

Zmarł 06.01.1958 w Czersku (pow. Chojnice, woj. pomorskie).

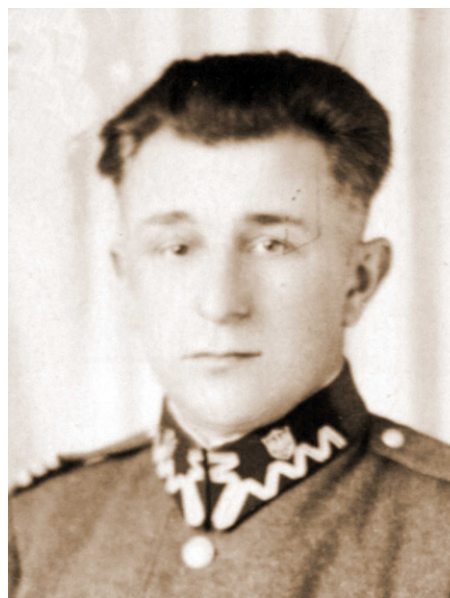


Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>





## Józef Maćkowiak



Urodził się 2.02.1900 r. w **Sokolnikach** jako syn szewca Franciszka i Marianny z domu Łyskawa. Zaangażował się w działalność patriotyczną od dnia 8.12.1918 r., gdy wstąpił do Polskiej Organizacji Wojskowej. Brał udział, wstępując do powstańczej kompanii wrzesińskiej, w Powstaniu Wlkp. od dnia 27.12.1918 r. Walczył z Niemcami jako sekcyjny pod Zdziechową, Kcynią, Łabiszynem i Rynarzewem oraz dwukrotnie pod Szubinem, pod dowództwem Nowaka. Zdemobilizowany w stopniu ułana. Zatrudniony w straży granicznej, mieszkał w Przyszowicach koło Rybnika. Należał do Koła Rybnik Związku Weteranów Powstań Narodowych RP 1914 – 1919 r., do którego wstąpił 22.04.1935 r. Zweryfikowany został w dniu 3.09.1936 pod numerem 18989. Zmarł 5.10.1983 r. w Rybniku. Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 03.11-0.69 z dnia 11.03.1958 r.



## Franciszek Makowski



Urodził się 02.11.1894 w **Kołaczkowie** jako syn Antoniego i Franciszki z d. Walkowiak. W dniu 27.12.1918 r. wstąpił w szeregi powstańcze. Walczył w Batalionie Wrzesińskim. Brał czynny udział z bronią w rękę w oswobodzeniu miasta Wrześni, Gniezna, Żnina, Zdziechowy, Szubina i Paterka. Później wcielony do 59 pp. Zdemobilizowany w stopniu plutonowego. Zweryfikowany w dniu 30.08.1934 (nr 508). W 1937 otrzymał Medal Niepodległości. Mieszkał w Chojnicach (woj. pomorskie). Od 1951 r. pracował w Przedsiębiorstwie Handlu Meblami jako kierownik. Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, Uchwałą Rady Państwa nr: 05.02-0.301 z dnia 1958-05-02. Szeregowy Batalionu Wrzesińskiego. Ranny pod Zdziechową. Zmarł w wyniku odniesionych ran 21.01.1919 w szpitalu wojskowym Gnieźnie. Pochowany 26.01.1919 r. w Biechowie przy kościele.



## Jan Nowacki



Urodził się 12.07.1898 r. w Graboszewie jako syn robotnika rolnego Franciszka i Rozalii z domu Frąckowiak. Był trzecim dzieckiem z dwunastki dzieci. Rodzice byli pracownikami w bieganowskim majątku.

Z braku pracy wcześniej zgłosił się jako ochotnik do odbycia służby wojskowej. Służbę odbywał we wrzesińskim III Batalionie 46 Infanterie Regiment nr 46. Brał udział w I wojnie światowej na froncie zachodnim służąc w Infanterie Regiment nr 50, gdzie po ciężkim zranieniu pod Ypres, w dniu 12.08.1917 r., trafił do niewoli. Przebywał w niewoli angielskiej.

W 1918 r. we Francji wstąpił do armii Hallera. Służąc w niej, walczył na froncie ukraińskim, na froncie zachodnim brał udział w przejmowaniu Pomorza (nad Notecią, pod Międzychodem i w okolicach Krotoszyna).

W 1920 r. brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej, w tym bitwie warszawskiej. Tu został ciężko ranny.

Po demobilizacji został rządcą w **Bieganowie** w majątku Edwarda Grabskiego.

Podczas okupacji w 1942 r. przeprowadził się do Gozdowa Młyna. Pracował tu w okresie wojny i po II wojnie, a następnie we własnym gospodarstwie w Mikuszewie, które kupił w 1965 r.

Żonaty z Rozalią Kotecką (1899 -1983), z którą miał ośmioro dzieci: Anielę, Kazimierza, Marię, Stanisława, Stefanię, Tadeusza, Jana i Teresę.

Zmarł 9.10.1979 r. w Mikuszewie i został pochowany na wrzesińskim cmentarzu komunalnym.





## Ludwik Markus



Urodził się 25.08. 1865 w Pyzdrach jako syn Franciszka i Antoniny z d. Dyl.

Ożenił się w 1893 w Pyzdrach z Marianną Trzeciak. Miał ośmioro dzieci: Feliksa, Jana, Rozalię, Annę, Józefę, Mariannę, Martę i Piotra.

Należał do Polskiej Organizacji Wojskowej w Pyzdrach (Kolekcja Akt Powstańców Wielkopolskich I.487.19167). W 1919 przeprowadził się do Wszemborza, a w 1923 do **Borzykowa**. Od 07.05.1937 członek Związku Weteranów Powstań Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej.

W 1938 roku starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono.

W 1939 roku należał do Związku Powstańców Wielkopolskich – Koło Borzykowo.



## Jan Nowicki

Urodził się 8.01.1889 w **Kołaczkowie** jako syn Antoniego i Antoniny z d. Wróblewskiej.

Brał czynny udział w Powstaniu Wlkp. Walczył w Kompanii Żnińskiej pod dowództwem por. Rydleńskiego o Żnin, Szubin, Rynarzewo, Paterek. Brał udział w zdobyciu pociągu pancernego pod Rynarzewem.

Po zakończeniu Powstania Wlkp. pozostawał w czynnej służbie w W.P. do 25.04.1919. Zdemobilizowany w stopniu plutonowego.

Od 15.11.1934 r. był członkiem Związku Weteranów Powstań Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej. W 1937 r. starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono. Mieszkał w Rogowie. Był posterunkowym PP. Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, Uchwała Rady Państwa nr: 12.06-0.954 z dnia 1957-12-06.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>





# Leon Pańczak

Urodził się w dniu 8.04.1903 r. w Pięczkowie powiat Środa Wlkp.  
jako syn Andrzeja i Jadwigi z domu Matuszak.

Wstąpił ochotniczo do tworzących się oddziałów powstańczych. Początkowo brał udział  
w rozbrajaniu Niemców w powiecie wrzesińskim a następnie walczył w 8. pułku  
strzelców wielkopolskich pod dowództwem Leona Kasprowiaka.

Po zwolnieniu z wojska pracował jako górnik we Francji, skąd wraz z żoną Anną powrócił  
do Polski i osiedlił się w **Borzykowie**.

Od 17.08.1936 r. należał do Związku Weteranów Powstań Narodowych R.P. Koła  
Borzykowo, w którym pełnił funkcję sekretarza.

W 1937 r. starał się o Medal Niepodległości. Wniosek został odrzucony.  
Pracował jako listonosz. Udzielał się społecznie, za co został w 1938 roku odznaczony  
Brązowym Krzyżem Zasługi. Brał udział w kampanii wrześniowej. Dnia 17.09.1939 trafił  
do niewoli niemieckiej, skąd powrócił  
w 1945 r.

Po wojnie był naczelnikiem Urzędu Pocztowego w Borzykowie.

Zmarł w dniu 17.04.1967 r. Spoczywa na cmentarzu komunalnym  
we Wrześni.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>



# Nikodem Pigłowski



Urodził się 03.09.1900 w **Borzykowie** pow. Września. Rodzice:  
Wincenty i Rozalia Pigłowska.

Do szkoły powszechnej uczęszczał w Kostrzynie od 01.04.1907 do 05.09.1914 roku.

Po ukończeniu szkoły podjął naukę w zawodzie kupieckim, którą ukończył w 1917 roku.

W tym też roku wstąpił w szeregi drużyny skautowej. Od 1918 r członek POW.

W Powstaniu Wielkopolskim od 31.12.1918, pod dowództwem por. Nowickiego, brał udział przy rozbrajaniu żołnierzy niemieckich w Kostrzynie i okolicy do 05.01.1919 r.

Dnia 06.01.1919 r. wstąpił razem z innymi skautami, do tworzącej się I Kompanii Skautowej, późniejszej I Kompanii I Pułku Strzelców Wielkopolskich (55pp).

Walczył pod dowództwem por. Wincenta Wierzejewskiego pod Rynarzewem, Szubinem, Mrocą i pod Lesznem.

Walczył w wojnie polsko- bolszewickiej do 26.11.1921r. Zwolniony z wojska w stopniu kaprała. Odznaczony Krzyżem Walecznych nr 24361. Dnia 23.04.1923 w Lesznie ożenił się z Władysławą Maciejewską. Mieli jednego syna Henryka ur. 16.01.1924 roku. W czerwcu 1927 r. powołany na 4 tygodniowe ćwiczenia rezerwy do 73 pp w Katowicach.

W okresie międzywojennym zajmował się kupiectwem.

Z chwilą wybuchu II Wojny Światowej walczył z Niemcami do października 1939 r.

m. in. pod Kutnem i obrona Warszawy. Po kapitulacji wrócił do Leszna.

11.01.1940 przedostał się do Generalnej Guberni, ponieważ w Lesznie był poszukiwany przez Gestapo. Od 13.1.1940 do 16.1.1945 mieszkał w Rawie Mazowieckiej.

Pod koniec lutego 1945 wrócił do Leszna i podjął pracę zarobkową. W 1946 r wstąpił do Związku Powstańców Wielkopolskich. Zweryfikowany jako Powstaniec Wlkp. 14.05.1947 pod nr 1457.

Do 1950 r. pracował jako prywatny właściciel firmy. Mieszkał w Lesznie przy ul. Wałowa

2. Od 1950 zatrudniony na stanowisku pracownika umysłowego w Lesznie i Śremie.

W 1965 r. przeszedł na emeryturę. Członek Związku Powstańców Wlkp, PCK, Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza, ZBoWiD. Członek Stronnictwa Demokratycznego.

Zmarł 01.04.1982 w Lesznie. Obecnie pochowany w kwaterze Powstańców Wlkp.

(był ekshumowany do tej kwatery).



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>



# Stanisław Piotrowski

Urodził się 24.03.1891 w **Zielińcu** jako syn Macieja i Magdaleny  
z d. Powickiej.

Brał udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja Akt Powstańców Wielkopolskich  
I.487.2416).

W 1938 roku starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono.  
Mieszkał wtedy w miejscowości Lasek.

Zmarł 23.12.1974 i pochowany jest na cmentarzu „Żabikowo” w Luboniu.



# Józef Przybyła

Urodził się 30.10.1897 w **Borzykowie** jako syn Wincentego i Stanisławy  
z d. Tamborskiej.

Uczęszczał do Szkoły Powszechnej w Borzykowie. Po ukończeniu nauki pracował  
w gospodarstwie u rodziców. 24.07.1916 został powołany do armii niemieckiej do 37 pp  
w Krotoszynie. Walczył na froncie zachodnim.

8.02.1919 wstąpił ochotniczo do 17. pac w Poznaniu (Kolekcja Akt Powstańców  
Wielkopolskich I.487.2886). Zdemobilizowany w 1921  
w stopniu kanoniera.

W 1929 roku w Sokolnikach zawarł związek małżeński z Gabrielą Kasprowicz. Miał  
dwóch synów: Ireneusza i Jana i córkę Ewę.

Zmarł w Borzykowie 12.06.1986 r.







# Jan Ptaszyński



Urodził się 20.06.1899 r. w Strzałkowie jako syn murarza Piotra i Anastazji z domu Grobarczyk.

W 1917 r. został powołany na ćwiczenia do Zgorzelca, a stamtąd przerzucony na front włoski. Walczył na froncie w północnej Francji. W 1918 r. został na froncie ciężko ranny. Poddany leczeniu we Francji i w Poczdamie. Po wyleczeniu został skierowany do 11. Pułku Grenadierów im. Króla Fryderyka III (2 Śląski) we Wrocławiu.

Stąd zdezerterował, gdy chciano go wcielić do Grenzschutz'u. Po powrocie do Strzałkowa włączył się aktywnie do rewolucji. Został członkiem Rady Żołnierskiej. 20 grudnia 1918 r. rozbrajał żołnierzy niemieckich na dworcu kolejowym w Strzałkowie, następnie już w okresie powstania działał we Wrześni. Tu pod dowództwem Ludwika Rządковского brał udział w opanowaniu koszar oraz w dalszych akcjach wojskowych batalionu wrzesińskiego. Po wcieleniu do Wojska Polskiego otrzymał przydział do Sekcji Remontu Koni. Wziął udział w wojnie bolszewickiej.

Po zakończeniu działań wojennych osiadł w majątku Grabskich w **Bieganowie**, gdzie był robotnikiem rolnym. Kampanię wrześniową 1939 r. odbył w taborach Armii „Poznań” i trafił do niemieckiej niewoli.

Po wyzwoleniu pracował w PGR Bieganowo, gdzie mieszkał i był brygadzystą. Żonaty ze Stanisławą Łukowską, z którą miał pięcioro dzieci: Józefę, Hieronima, Krystynę, Stefana i Edwarda. Mianowany na stopień podporucznika.

Zmarł 15.02.1991 r. i został pochowany na cmentarzu w Bieganowie.

Odnaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski nr 22-75-75 z dnia 22.01.1975 r., Krzyżem „Za udział w Wojnie 1918-1921” nr 12-90 -122 KZW, Krzyżem Zasługi.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>



# Franciszek Rajkowski



Urodził się w dniu 22.11.1897 r. w **Grabowie Królewskim** jako syn Bronisława i Jadwigi z domu Szalatej.

Powołany do Armii Niemieckiej podczas I wojny światowej w 1917 r. został ranny. Walczył w składzie Kompanii Wrzesińskiej pod dowództwem Alojzego Nowaka na odcinkach frontu Żnin, Kcynia, Szubin od 11.01.1919 r. do 30.03.1919 r. Od kwietnia 1919 r. został przeniesiony do pułku artylerii i pełnił tam służbę do lipca 1921 r.

W czasie okupacji pracował jako robotnik budowlany, a w 1944 r. został wysłany na wschód do robót przy umocnieniach polowych.

Mieszkał w Biechowie. Ożenił się z Józefą (1895 – 1973).  
Awansowany na stopień podporucznika, uchwała W 8/72.

W 1939 r. należał do Koła Miłośców Związku Powstańców Wlkp.

Zmarł w dniu 6.08.1973 r. w Biechowie.  
Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwała Rady Państwa nr 03.06.-0.196 z dnia 6.03.1974 r.



## Feliks Szalaty



Urodził się 21.11.1898 roku w **Borzykowie** jako syn Marcina i Małgorzaty z domu Radzińskiej.

Zaciągnięty do Armii Niemieckiej pełnił funkcję noszowego i został w 1918 r. ciężko ranny. Na leczeniu przebywał w poznańskim szpitalu.

Brał udział w Powstaniu Wlkp. na terenie Poznania.

Żonaty z Władysławą (1904 – 1974).

Zmarł 21.06.1963 r. i został pochowany na cmentarzu w Graboszewie.



## Zygmunt Sikora

Urodził się w Poznaniu 26.04.1891 jako syn Jana i Emilii z d. Dullin. Mieszkał w **Kołaczkowie**.

W powstaniu walczył jako kapral Batalionu Wrzesińskiego. Poległ pod Szczepicami (gm. Kcynia, pow. nakielski) 31.01.1919.

Pochowany został w Kołaczkowie. W 1938 r. pośmiertnie odznaczony został Medalem Niepodległości.

Państwa nr 03.06.-0.196 z dnia 6.03.1974 r.





## Kazimierz Staszak

Urodził się 27.02.1899 r. w **Sokolnikach** jako syn robotnika Józefa i Marianny z domu Pałczyńskiej. Z zawodu był rzeźnikiem.

Służąc w Armii Niemieckiej, został ranny w lutym 1917 r. Brał udział w Powstaniu Wlkp., ochotniczo walcząc od 6.1.1919 r. pod dowództwem por. Talarczyka.

Po powstaniu wcielony został do 5 Dywizji Żandarmerii Wojskowej w Poznaniu, gdzie pełnił służbę do 11.11.1923 r. Zdemobilizowany w stopniu kaprała. Mieszkał w miejscowości Panienka koło Jarocina. Podczas okupacji hitlerowskiej został aresztowany i wywieziony do obozu Buchenwald.

Należał do Koła Książ Związku Weteranów Powstań Narodowych RP 1914 – 1919 r. od 1.05.1937 r. Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 05.18-0.627 z dnia 18.05.1972 r. Zmarł 8.01.1991. Spoczywa na cmentarzu w Panience (pow. Jarocin).



## Marcin Szarzyński

Marcin Szarzyński urodził się 12.10.1893 w **Bieganowie** jako syn Ignacego i Katarzyny z d. Janiszewskiej.

Brał udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja Akt Powstańców Wielkopolskich I.487.5232) jako kapral.

W 1920 r. w Zielińcu ożenił się z Marianną Siemiątkowską.

W 1938 roku starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono.

Mieszkał wtedy w **Budziłowie**.





## Marcin Tomeczak



Urodził się 05.10.1890 w **Kołaczkowie** jako syn Jana i Katarzyny Stanieckiej.  
Brał udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja Akt Powstańców I.487.8251).  
W 1919 r. we Wszemborzu zawarł związek małżeński z Marianną Karalus.  
Dnia 07.05.1937 r. wstąpił do Związku Weteranów Powstań Narodowych  
Rzeczypospolitej Polskiej – Koło w Borzykowie.  
Zmarł we **Wszemborzu** 21.05.1952



## Jan Szeffler



Urodził się w dniu 14.10.1898 r. w Czeszewie jako syn Ignacego i Marianny z domu Bluma.  
Powołany do Armii Niemieckiej służył podczas I wojny światowej w 5. Kompanii Reserve  
Infanterie Regiment nr 37 i w 1918 r. został ranny.  
Brał udział w Powstaniu Wielkopolskim od 27.12.1918 r. do dnia 18.2.1919 r.  
pod dowództwem Alojzego Nowaka w walkach na linii Szubin, Łachowo, Kołaczkowo.  
Po zakończeniu powstania służył w 68. Pułku Piechoty we Wrześni.  
Zdemobilizowany w stopniu szeregowca. Mieszkał w **Łagiewkach**.  
Należał do Koła Borzykowo Związku Weteranów Powstań Narodowych R.P., do którego  
wstąpił w dniu 26.07.1936 r.  
Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 09.29-  
0.1592 z dnia 29.09.1982 r.



# Franciszek Strzelczyk



Franciszek Strzelczyk urodził się 29.09.1897 we Wrześni jako syn Szczepana i Agnieszki z d. Koralewskiej.

Od 1916 zatrudniony był na kolejce wąskotorowej, ale rok później został zmobilizowany do armii pruskiej i walczył na froncie wschodnim, a następnie zachodnim.

W listopadzie 1918 zdezerterował i po przybyciu do Wrześni zgłosił się na ochotnika do kompanii por. Józefa Trawińskiego. Od 27 grudnia brał udział w akcjach zbrojnych – W Witkowie, Zdziechowej, Strzelnie, Inowrocławiu, Złotnikach i Chmielniku. 27 stycznia 1919 został wcielony do 59 pp w Inowrocławiu i w dalszych walkach został ranny. Z powodu postawy i stopnia zaangażowania stawiany był za wzór dla innych powstańców.

Do rezerwy został przeniesiony 14 lipca 1921 po zakończonych kampaniach wschodnich.

Osiedlił się na stałe w **Gorazdowie** i pracował jako rolnik, a po wyzwoleniu został zatrudniony w Państwowym Gospodarstwie Rolnym.

Był żonaty z Marią Twardą.

Odnaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, Uchwała Rady Państwa nr: 07.30-0.950 z dnia 1964-07-30

Zmarł 23 marca 1966 w Gorazdowie i został pochowany na cmentarzu w Sokolnikach.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>





# Józef Twardy



Urodził się 6.03.1899 r. w **Bieganowie** jako syn Tomasza i Franciszki z domu Staszak. Wykształcenie podstawowe odebrał w szkole powszechnej w Grabowie i Wrześni. Po ukończeniu szkoły uczył się w zawodzie ekspedienta. W dniu 20.02.1917 r. został powołany do wojska pruskiego. Służbę rozpoczął od służby w Landsturm – Infanterie Bataillon Neusalz 7. Pułku Grenadierów im. Króla Wilhelma I (1. Zachodniopruski). Po okresie rekruckim wysłany został do 30. Pułku Piechoty im. Hrabiego Werderu (4. Reński). Pułk ten brał udział w ciężkich walkach w Lotaryngii, w Lesie Argońskim, i Flandrii. W 1918 r. został ranny. Po wyleczeniu w szpitalu w Belgii ponownie został skierowany do walk na froncie. Po zakończeniu wojny znalazł się w koszarach w Zittau, skąd uzyskał przepustkę do domu.

Po powrocie do Wrześni wstąpił 15.11.1918 r. do kompanii ppor. Alojzego Nowaka. Brał udział w rozbrajaniu niemieckich kolonistów, zdobyciu wrzesińskich koszar, a także w ważniejszych bitwach na froncie północnym, pod Żninem, Szubinem i Rynarzewem.

Po zakończeniu walk został wcielony do 2. Kompanii Cekaemów 67. Pułku Piechoty i skierowany na front południowy, do wyzwolenia Rawicza. Jako doświadczony żołnierz skierowany został do szkoły podoficerskiej w Biedrusku. Walczył na froncie bolszewickim w stopniu kaprała. Skierowany został do 13. Pułku Ułanów Wileńskich. Służył w nim do końca swej służby w Wojsku Polskim, to jest do 25.01.1922 r.



Po służbie wojskowej skierowany został na kurs strażników celnych, po którym pracował w Straży Granicznej na granicy południowej od 1.08.1922 r. aż do II wojny światowej. Powołany 11.09.1939 r. do wojska walczył w 216 pułku piechoty (Armia „Karpaty”) pod dowództwem ppłk Zygmunta Semergi w okolicach miasta Turka na Ukrainie (niedaleko Lwowa) nad Stryjem. 21 września ze względu na agresję sowiecką 17 września 1939 r. przekroczył granicę węgierską, gdzie został internowany. W internowaniu przebywał do 11.08.1940 r.

w Komarom, Érsekújvár i Ostrzyhomiu (węg. Esztergom). 12.08.1940 r. został wydany władzom niemieckim i przewieziony do obozu jenieckiego Kaisersteinbruch Kriegsgefangenenlager Stalag XVII A. Zwolniony z powodu choroby z obozu 3.09.1940 r. powrócił do Strzałkowa. Pozostały okres od 10.09.1940 r. do końca wojny przepracował w kolejnictwie na dworcu towarowym w Poznaniu.

Po wyzwoleniu, od 3.04.1945 r. pracował w kolejnictwie na stacji kolejowej w Koninie aż do dnia 31.07.1959 r., gdy przeszedł na emeryturę. Później pracował jako sprzedawca w kiosku Ruch-u.

Udzielał się społecznie, był opiekunem społecznym ze strony organizacji ZBoWiD, opiniującym wnioski dotyczące wsparcia materialnego.

Zawarł związek małżeński w dniu 21.01.1947 r. z Janiną (17.03.1917 – 1992) z którą miał 3 córki: Danutę, Kazimierę i Felicję.

Mieszkał w Strzałkowie przy ul. Nowej.

Zmarł w dniu 20.08.1977 r. i został pochowany w Strzałkowie.

Był mianowany na stopień podporucznika.

Odznaczony:

- Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski,
- Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwałą Rady Państwa nr 07.26-0.275 z dnia 26.07.1962 r.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>



# Telesfor Waszak



Urodził się 05.01.1898 w **Kołaczkowie** jako syn Piotra i Wiktorii z d. Urbaniak.

W okresie od 27.12.1918 r. do 20.01.1919 r. przebywał w oddziałach powstańczych w Poznaniu, do których przyłączył się ochotniczo po powrocie z wojny światowej. W czasie od 21.01.1919 r. do 20.02.1919 r. w składzie Batalionu Wrzesińskiego brał udział w działaniach bojowych na odcinkach Nakło, Piła, Rynarzewo, Bydgoszcz. Następnie służył w Wojsku Polskim do połowy 1922 r. Zdemobilizowany w stopniu starszego ułana.

Dnia 07.05.1937 wstąpił do Związku Weteranów Powstań Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej – Koło Borzykowo. W 1938 starał się o Medal Niepodległości. Wniosek odrzucono.

W 1939 był członkiem ZPW – Koło Borzykowo. Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, Uchwała Rady Państwa nr: 11.04-0.897 z dnia 1958-11-04.

Uchwałą RP W 15/72 mianowany na podporucznika.

Zmarł we **Wszemborzu** 04.10.1986.





## Wincenty Wietrzyński

Urodził się 27.03.1899 we **Wszemborzu** jako syn Jana i Petroneli z d. Sroka. Mieszkał w Kaczanowie.

Walczył jako szeregowy w 4. Kompanii 8. Pułku Strzelców Wielkopolskich. Poległ pod Zdunami 08.07.1919. Pochowany został w Krotoszynie.



## Wincenty Wiśniewski

Wincenty Wiśniewski urodził się 27.03.1897 w **Żydowie** (pow. Września) jako syn Macieja i Michaliny z d. Jóźwiak.

Mając siedem lat rozpoczął naukę w czteroklasowej szkole w Nekli.

Od 14 roku życia pracował jako robotnik rolny. W 1916 powołany do armii niemieckiej.

Po wybuchu powstania wstąpił ochotniczo do Kompanii Kostrzyńskiej. Następnie wcielony do 7. Pułku Saperów. Ze służby w WP zwolniony 04.07.1921 r. w stopniu kaprała.

W 1921 roku zawarł związek małżeński z Agnieszką Tomczak. Miał pięcioro dzieci.

Zatrudniony był jako magazynier w majątku w Siedlcu (obecnie pow. poznański, gmina Kostrzyn, wcześniej pow. Środa. Wlkp).

Był członkiem ZBoWiD.

Zmarł 28.12.1971 r. Spoczywa na cmentarzu w Siedlcu.





# Franciszek Wlekliński



Urodził się w dniu 20.11.1891 r. w Szamarzewie powiat Pyzdry jako syn Andrzeja i Józefy z domu Owczarzak. Miał ośmioro rodzeństwa. W latach 1901 – 1905 mieszkał z rodziną we **Wszemborzu** i tam uczęszczał do szkoły. Brał udział w strajku szkolnym.

W dniu 15 października 1912 roku wcielony został do armii pruskiej w mieście Neu-Ruppin za Berlinem, do Infanterie-Regiment Großherzog Friedrich Franz II von Mecklenburg-Schwerin (4. Brandenburgisches) Nr. 24 . Do domu już nie powrócił, bowiem wybuchła pierwsza wojna światowa. Walczył na wszystkich frontach tej wojny:

- w 1914 roku- front belgijski i francuski,
- w 1915 roku- front serbski i węgierski, w 1916 roku- front francuski i rosyjski,
- w 1917 roku – front francuski i rosyjski,
- w 1918 roku- front francuski.

Dnia 28 grudnia 1918 wstąpił do 2. Kompanii Trzemeszeńskiej, w jej składzie wyruszył do walki o zdobycie Rynarzewa, Brzezin, Kcyni i Szubina oraz toczył walki nad Notecią. Walki trwały do pierwszych dni lutego 1919 r. Udział w Powstaniu potwierdzają świadkowie.

Zdemobilizowany w stopniu starszego szeregowca.

Z zawodu był rolnikiem. W 1922 r. poślubił Annę Gmerek z Orzechowa.

W dniu 3.03.1937 r. wstąpił do Związku Weteranów Powstań Narodowych R.P.

W 1938 r. należał do Koła Pięckowo Związku Powstańców Wlkp. W 1939 r. należał do Koła Orzechowo Związku Powstańców Wlkp.

Awansowany na stopień podporucznika, uchwała nr W 15/72.

Zmarł w dniu 21.02.1992 r. i został pochowany na cmentarzu w Orzechowie.

Odnaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, uchwała Rady Państwa nr 08.01-0.715 z dnia 1.08.1958 r.



## Kazimierz Woźniak



Kazimierz Woźniak urodził się 1.03.1900 w Podstolicach jako syn  
Ludwika i Katarzyny z d. Wojtkowiak.

Powstaniec Wielkopolski.

W 1922 w Zelińcu zawarł związek małżeński z Franciszką Kujawą.

Zmarł 01.08.1961 r. Został pochowany w **Sokolnikach**.



## Jan Zajdowicz



Urodził się 28.05.1899 w **Żydowie** pow. Września jako syn Jakuba  
i Stanisławy z d. Karbowskiak.

Brał udział w Powstaniu Wielkopolskim (Kolekcja Akt Powstańców  
Wielkopolskich I.487.8667). Następnie służył w 1. Pułku Ułanów Wielkopolskich  
(15 Pułk Ułanów). Brał udział w wojnie  
polsko-bolszewickiej. Zdemobilizowany w 1921 w stopniu kaprała.

W 1935 r. ożenił się z Wandą Zajdowicz. Miał syna Mariana.

Odznaczony Krzyżem Walecznych (nr 3184). Został zweryfikowany w dniu  
22.05.1935 (nr 14987). W 1937 roku starał się o Medal Niepodległości. Wniosek  
odrzucono. Mieszkał wtedy w **Borzykowie**.

W 1939 był członkiem Związku Powstańców Wielkopolskich – Koło Borzykowo.

Zmarł we Wrześni 16.05.1975 r.



Opracowano na podstawie strony: <https://powstancy.wrzesnia-info.com/>





## Stanisław Zajdowicz

Urodził się 30.04.1898 w **Żydowie** (pow. Września) jako syn Ludwika i Franciszki z d. Goździak.

Zgłosił się ochotniczo dnia 15.1.1919 r. do Powstania Wielkopolskie i został przydzielony do batalionu telegrafistów na Cytadeli w Poznaniu.

Następnie wyjechał jako łącznościowiec na front północny na odcinek nadnotecki i pod dowództwem por. Bonowskiego brał udział w walkach powstańczych. Po zakończeniu działań powstańczych pozostał w Wojsku Polskim do 1922 r. w stopniu porucznika.

Odznaczony Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym,  
Uchwała Rady Państwa nr: 12.22-0.2004 z dnia 1969-12-22.



## Julian Zerbst

Urodził się 10.01.1899 w miejscowości Linery (gmina Czarniejewo) jako syn Władysława i Pelagii Węclewskiej.

Mieszkał we **Wszemborzu**.

Był szeregowym Kompanii Ciężkich Karabinów Maszynowych Batalionu Wrzesińskiego.

Poległ 8.01.1919 r. pod Szubinem.

Został pochowany w Szubinie.